

ה"ת 47110/02/16 - מדינת ישראל - משטרת ישראל נגד עזרא ששון, שהדי אבו בלאל

בית משפט השלום באשקלון

ה"ת 47110-02-16 מדינת ישראל נ' ששון ואח'
תיק חיצוני: 537278/2016

בפני	כבוד השופטת ענת חולתא
מבקשת	מדינת ישראל - משטרת ישראל
נגד	
משיבים	1. עזרא ששון 2. שהדי אבו בלאל

החלטה

הבקשה

1. לפני בקשת המשטרה לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] (להלן: "הפסד"פ") במסגרתה מתבקש בית המשפט להחליט מה ייעשה בתשע כבשים אשר נתפסו מחזקתו של המשיב 2 במסגרת צו חיפוש, והועברו על ידי המשטרה למשמורת זמנית לחזקת משיב 1, הוא המתלונן אשר על פי החשד הכבשים שייכות לו.

2. על פי האמור בבקשה, ביום 10.12.2015 נגנבו כ-200 כבשים מחוות המשיב 1. ביום 25.1.16, במסגרת חיפוש, נתפסו בביתו של נאיף תראבין תשע כבשים אשר על פי החשד נגנבו מהמשיב 1. כפי שהובהר בדיון, משיב 1 נכח בחיפוש, ולאחר שזיהה את הכבשים כשייכות לעדר שלו שנגנב, תפסה המשטרה את הכבשים, והתירה למשיב 1 להוביל אותן לחזקתו. על פי הבקשה צעד זה ננקט כיוון ש"מדובר במוצג בעל טיב מיוחד הדורש טיפול ותנאי החזקה מיוחדים". משיב 2, הוא כנטען אחיינו של נאיף תראבין והוא טוען, כי רכש את הכבשים בשוק של שגב שלום. במעמד הדיון הוסבר, כי משיב 2 מגדל את הכבשים התפוסות, יחד עם כבשים נוספות שנקנו על ידו, בחוות הסוסים השייכת לנאיף תראבין, דודו. ביום 22.2.16 הוגשה הבקשה בה נתבקש בית המשפט "לאזן בין עמדת המבקשת לתפוס את הכבשים כמוצג בתיק החקירה במהלך ההליך המשפטי ובין זכות הקניין של המשיב" (כך במקור).

3. להשלמת התמונה יצוין, כי לאחר התפיסה הוחתם משיב 1 על מסמך התחייבות לשמור על הכבשים המוות מוצג בתיק, עד לקבלת החלטה סופית בעניינם על ידי בית המשפט וכן לטפל בהן ולספק את כל צרכיהן.

4. עוד יצוין, כי במהלך הדיון היה משיב 2 מיוצג ע"י ב"כ, עו"ד ויקטור אוזן. משיב 1 לא נטל ייצוג משפטי לדיון, אך במסגרת האפשרות להשלים טיעון בכתב שניתנה לצדדים בתום הדיון, הגיש טיעון משלים באמצעות עו"ד גדעון פנר.

טענות הצדדים

5. בדיון שהתקיים בפני ביום 20.3.16 תאר נציג המבקשת את זיהוי הכבשים התפוסות בעת החיפוש, ככבשים החשודות כגנובות, וכשייכות למשיב 1, ובין היתר: סימון ייחודי לכבשים של משיב 1 באוזן הכבשה, פס צבע צהוב לאורך גוף הכבשה, וכן חורים באוזניים המלמדים על הסרת תגי הזיהוי הרשמיים. על פי הנטען, בהתאם לדין החל בישראל, על כל כבשת משק לקבל מספר 'רשמי' אותו היא נושאת כתג. משכך, נטען, כי החורים המלמדים על תגים רשמיים שהוסרו מחזקות את החשד כי מדובר בצאן גנוב ומקימה סמכות עצמאית להחרמת הכבשים על יחידת הפיצוח החקלאי (צוות 'פיצוח' נלווה למבקשת בעת החיפוש).

6. לטענת המבקשת, הותרת הכבשים במשמורת המשיב 1 עד תום ההליך הפלילי היא פתרון ראוי אשר יבטיח את שמירת המצב הקיים מאחר שמשיב 1 הוא מגדל מורשה וכי באפשרותו לספק לכבשים תנאי גידול אופטימאליים. זאת, בניגוד למשיב 2 אשר החזיק את הכבשים בדיר מאולתר והוא אינו מגדל מורשה.

7. משיב 1 הוסיף כי קיימים שני סימני זיהוי ייחודיים לכבשים נוספים והם - כי מדובר בכבשים ייחודיות מזן 'מוכלא' שצמרן שונה מכבשה 'רגילה' וכי הוא נוהג לקצוץ את זנבות הכבשים. ביחס לפס הצהוב נמסר, כי נהוג לסמן כבשים הרות בפס צבעוני כלשהו וכי הכבשים שלו מסומנות בצבע צהוב. נטען, כי נעשה ניסיון לטשטש את הפס הצהוב על הכבשים התפוסות בעזרת צבע אדום והוצגו בעניין זה תמונות לבית המשפט. משיב 1 מסר, כי זיהה את הכבשים התפוסות מתוך כלל הכבשים ששהו בדיר בעת החיפוש על סמך כלל סימנים אלה. עוד נמסר, כי במקום החיפוש נמצאו 25 כבשים להן הוצמד תג 'מאולתר' לא רשמי הממספר את הכבשים ב'סדר רץ'. מתוך 25 הכבשים במקום, רק תשע זוהו על ידו כשייכות לעדרו ורק הן נתפסו. משיב 1 הבהיר, כי הוא מחזיק את הכבשים שנתפסו בנפרד, כפי שנדרש, וכי במקרה של המלטה יחזיק את הטלאים בנפרד וכן כי יספק לכבשים את כל צרכיהן בכלל זאת מעקב וטרינרי כנדרש על פי דין. משיב 1 הדגיש, כי ביקר עם נציגי יחידת החקירות במספר אתרים בניסיון לאתר את עדרו הגנוב ולא זיהה את כבשיו באף אחד מן האתרים האחרים, זולת במקרה זה שבו זוהו על ידו 9 מתוך 200 הכבשים הגנובות.

8. ב"כ המשיב 2 טען, כי יש להשיב את הכבשים לחזקת מרשו עד תום החקירה, בהיעדר תשתית אשר הצדיקה את העדפת גרסת המשיב 1 על פני גרסת מרשו. נטען, כי המשטרה פעלה במקרה זה באופן שרירותי וללא סמכות בדיון. הובהר, כי משיב 2 אינו חשוד בגניבת הכבשים ואין כל ראייה הסותרת את גרסתו כי רכש את הכבשים בתום לב ובמחיר השוק בשוק הנייד של שגב שלום, יחד עם 16 כבשים נוספות אשר לא נתפסו. משיב 2 רכש את 25 הכבשים יחד, כשהן נושאות תג הממספר אותן 1-25. משיב 2 גידל את הכבשים במסגרת עדרו בדיר מטופח ומשובח. ב"כ המשיב הדגיש בטיעונו, כי אין אינדיקציה לכך שהכבשים התפוסות שייכות למשיב 1 דווקא, כי נהוג לסמן בצבע כבשים הרות ואין מדובר בסימון ייחודי וכי מדובר בתחום בו אין פיקוח ממשלתי בפועל - כבשים נמכרות ונקנות בשווקים הניידים כעניין שבשגרה, ללא תיעוד או חשבונית וכך נעשה גם במקרה זה. על כן אין ביכולתו של המשיב להציג ראייה לאופן רכישת הכבשים, לזהות המוכר או למחיר ששולם ואולם זהו המצב השכיח בקרב מגדלי הצאן הבדואים. עוד נטען, כי אין כל

אינדיקציה לכך, שמשיב 2 לא ישמור על הכבשים בצורה נאותה ובנפרד מהעדר - לפחות כמו משיב 1.

9. משיב 2 עצמו מסר לבית המשפט, כי הוא מגדל את הכבשים בחוות הסוסים השייכת לדודו. לשאלת בית המשפט השיב משיב 2, כי הוא אינו מחזיק ברישיון לגידול כבשים וכי אין בידו תיעוד להראות, כי הכבשים שהוא מגדל נתונות לפיקוח ממשלתי. משיב 2 טען, כי בעדרו כבשים נוספות הצבועות בצהוב וכי אין מדובר בסימון ייחודי. לשאלה האם כבר כבשים אחרות בעדרו מסומנות באוזן בסימון ייחודי השיב כי איננו יודע. לשאלת בית המשפט השיב, כי אין בידו להציג ראיות בנוגע לזיהוי הכבשים מאחר שבשלושת החודשים שחלפו הסימון כבר נמחק וכן, כי העדר כולו מצוי במרעה בחודשים הקרובים מבלי שניתן לאתרו ולכן יוכל להציג ראיות לכך שהכבשים שנתפסו אינן ייחודיות רק בעוד כשלושה חודשים כשישוב הצאן מן המרעה. המשיב הוסיף, כי עדרו מצוי במרעה יחד עם כבשים רבות נוספות של כל בני המשפחה ובסך הכל רועות כרגע יחד 200-300 כבשים.

10. במענה לטענות משיב 2 ובא-כוחו השיב משיב 1, כי בכל הארץ ובכלל זאת בשווקים בדואיים מתקיים סחר חוקי בכבשים, בהם קונים ומוכרים מגדלים מורשים - בדואים כמו גם יהודים - בעלי רשיונות העברה והובלה של בלי חיים וסוחרים בכבשים בעלות תג זיהוי ממשלתי. הוא הדין לגבי יציאת עדרים למרעה - שנעשה היום באופן מפוקח ורשום כך שבכל רגע נתון ניתן לדעת היכן נמצא העדר. משיב 1 הביא עמו לדיון מי שהוצג כמגדל כבשים בדואי מורשה על מנת לחזק טענותיו אך בית המשפט לא ביקש לשמוע את עדותו.

11. במסגרת השלמת הטיעון מטעם ב"כ המשיב 1 נטען, בין היתר, כי די בכך שהמשיב 2 אינו מחזיק ברישיון לגידול צאן כדי לשלול את האפשרות לאפשר לו להחזיק בתפוסים. בנוסף, הפנה ב"כ המשיב 1 לסעיף 9 לתקנות מחלות בעלי חיים (סימון צאן), תשל"ט-1978 האוסרות על קניה, מכירה או הובלה של צאן אשר לא סומן בסימון רשמי. ב"כ המשיב 1 הדגיש כי סימני הזיהוי שהוצגו בדיון מוכיחים, כי מדובר בכבשים של משיב 1. בנוסף, העובדה כי הוסרו מן הכבשים התפוסות צגי הזיהוי הממשלתיים, שנועדו לזהות את הצאן ואת מגדלו הרשמי, מעוררת חשד כי מדובר בצאן גנוב ולכן אסור היה למשיב 2 לרכוש אותו, גם על פי גרסתו. הוא. ב"כ המשיב 1 מטיל ספק באמינות גרסתו של המשיב 2 ובכלל זאת טענותיו לגבי נסיבות רכישת הכבשים, הימנעותו מהוכחת נסיבות הרכישה בראיות ובכלל זאת זהות המוכר ושווי המכירה וכן תשובותיו לשאלות בית המשפט בנוגע לסימני הזיהוי הקיימים ביתר הכבשים שבעדרו.

12. במסגרת השלמת הטיעון מטעם המבקשת תומכת המשטרה בהמשך החזקת הכבשים על ידי משיב 1, תוך חתימה על התחייבות כנדרש, וזאת עד תום ההליך וקבלת החלטה סופית בעניין על ידי בית המשפט. המבקשת סבורה, כי משיב 1, בשונה ממשיב 2, הוא 'שומר נאמן' וזאת נוכח מכלול הנסיבות שפורטו. לשאלת הסמכות טוענת המשטרה, כי להחלטה להעביר את הכבשים לחזקת משיב 1 עובר להגשת הבקשה לבית המשפט קדמו מספר שיקולים מקצועיים ובהם ההערכה וההתרשמות, כי משיב 1 ייטיב לשמור על הכבשים עד תום ההליך, לאור הראיות לגבי זיהוי הכבשים ככבשים שנגנבו ממשיב 1, וכן לאור העלויות הגבוהות הכרוכות בהחזקת הצאן במכלאה מטעם המשטרה ובעיקר נוכח התחייבות משיב 1 שלא לדרוש עלויות אחסנתם עד להכרעה במחלוקת. המבקשת מסבירה בהודעתה, כי סוגיית תפיסת בעלי חיים החשודים כגנובים היא מורכבת, ורשויות החקירה נדרשות למתן פתרונות מערכתיים בנושא.

13. המשיב 2 לא הגיש השלמת טיעון מטעמו.

דין והכרעה

14. ראשית לכל, אדרש לשאלת הסמכות להתנהלות המבקשת במקרה זה. מסקנתי היא, כי על פי הדין הקיים, המשטרה לא היתה רשאית לפעול כפי שפעלה במקרה זה בהחלטתה להעביר את הכבשים לחזקת משיב 1 ורק לאחר מכן לפנות לבית המשפט לפי סעיף 34 לפסד"פ. ס' 33 לפסד"פ קובע:

"נתפס חפץ כאמור בסעיף 32... רשאית המשטרה, בכפוף לאמור בסעיף 34, לשמרו עד אשר יוגש לבית המשפט".

ס' 34 לפסד"פ קובע:

"על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך... רשאי בית משפט שלום לצוות כי החפץ ימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שיוורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו".

15. לשון הפקודה פשוטה וברורה. בסמכות המשטרה לשמור בעצמה על התפוס עד להחלטה שיפוטית ואולם אין היא רשאית, גם לא לתקופת הביניים, להעביר את התפוס לחזקת מי מבין הטוענים לזכות. המשטרה רשאית, כמובן, לפעול באמצעות נאמן מטעמה ואין ציפייה כי חוקרי יחידת ימ"ר מג"ב דרום יוציאו בעצמם כבשים למרעה או יחלבו אותן ואולם אותו 'נאמן' צריך שיהיה גורם מטעמה, בשליחותה, בפיקוחה ובאחריותה של המשטרה - זרועה הארוכה - ולא מי מבעלי הדין או מבין הטוענים לזכות בתפוסים.

16. השיקולים והנימוקים שהובאו בבקשה ובטיעון המשלים מטעם המבקשת אפשר והם בסיס מוצדק וראוי לתיקון החקיקה, אך כל עוד לא תוקן החוק, אין המשטרה רשאית ליטול לעצמה סמכות שלא ניתנה לה. ראו לעניין זה, בהקשר משפטי מעט אחר, ע"א 76/76 (מח' חי') מ"י נ' **תופיק מוחמד אחמד**, פ"מ תשל"ז (1) 370, 376: "המשטרה אינה שופטת ואין לה כל שיקול דעת עצמאי למי למסור את החפץ שהיא תפסה".

17. יצוין לעניין זה, כי בחקירתו מיום 25.1.16 נשאל משיב 2 האם הוא מסכים שהכבשים שנתפסו יילקחו על ידי משיב 1 תחת חסותו ועל חשבונו עד לבירור הסוגיה והוא השיב כי הוא מסכים לכך. יש בכך כדי להקחות במעט את הפגם. מכל מקום, לצורך הדיון שבפניי, ועל מנת שלא לפגוע בזכויות משיב 2 כתוצאה מנטילת הכבשים מחזקתו שלא על פי הוראות החוק, אניח כי הכבשים תפוסות ומוחזקות עדיין בידי המשטרה ולא אזקוף לחובתו של משיב 2 כי בקשתו לקבל את הכבשים לחזקתו מהווה בפועל 'שינוי המצב הקיים'. אף לא אזקוף לזכותו של משיב 1 כי במסגרת מתן הסעד הזמני בתפוס, הוא המחזיק בפועל. לעניין זה השוו: בש"פ 555/07 **מוחמד יחיא נ' משטרת אריאל** (כב' השופטת א. פרוקצ'יה).

18. כאשר מתבקש בית משפט השלום להכריע במסגרת הליך לפי סעיף 34 לפסד"פ בין מספר טוענים לזכות בתפוס, ינחו אותו בהחלטתו כללי המשפט האזרחי. אמנם, החלטת בית המשפט לפי הליך זה אינה מהווה הכרעה בדבר זכויות הקניין בתפוסים ומדובר בסעד זמני שתכליתו העיקרית הבטחת תקינות הליך החקירה וההליך המשפטי העתידי, ואולם כל עוד לא יינקט הליך משפטי נפרד (כגון הגשת תביעה אזרחית), ולא תינתן החלטה אחרת על ידי מותב מוסמך, יישאר התפוס בידי מי שהחזקה בו ניתנה בהתאם להחלטה זו

(השוו בש"פ 3049/95 סלאמה אבו עדרה נגד מ"י, פ"ד מט(4) 146 (כב' השופט ד. דורנר)).

19. החלטתי היא, כי עד החלטה אחרת על ידי מותב מוסמך - בין מכח הפסד"פ ובין מותב אזרחי - יהיו הכבשים בחזקתו של משיב 1. החלטתי זו נסמכת על שני נימוקים שונים, שדי בכל אחד מהם להצדיק תוצאה זו. ואבאר:

20. אין חולק, כי משיב 2 איננו מגדל מורשה. בהתאם לדין בחל במדינת ישראל, הוא אינו רשאי להחזיק בכבשים כלל. אף לגרסת המשיב 2 הכבשים שהוא מגדל אינן נתונות לפיקוח ממשלתי. די בכך כדי לקבוע, כי העברת הכבשים לחזקתו תיצור מציאות המנוגדת לחוק ובית המשפט לא ייתן ידו לכך, ודאי שלא ייתן צו המכשיר מצב הנוגד את החוק או המורה למאן דהו לפעול בניגוד לחוק. די בכך כדי להצדיק את התוצאה אליה הגעתי, נכון למצב המשפטי והעובדתי כיום.

21. הנימוק השני עניינו בהערכת הראיות, הקיימות בשלב זה בתיק החקירה וכפי שהוצגו במהלך הדיון, ביחס לשתי השאלות הרלוונטיות הבאות:

א. למי מבין שני המשיבים יכולת טובה יותר לשמור על הכבשים - הן בהיבט של שמירה על בריאותן ודאגה לצרכיהן עד תום ההליך וקבלת החלטה אחרת, והן בהיבט של הצגתן כראיה במסגרת החקירה או הליך משפטי, ככל שידרש?

ב. למי מבין שני המשיבים סיכוי טוב יותר להוכיח בעתיד את זכותו הקניינית בכבשים?

מסקנתי היא, כי משיב 1 הציג ראיות טובות יותר ביחס לשתי שאלות אלה.

22. ביחס לשאלה הראשונה, העובדה כי משיב 2 איננו מגדל מורשה, מעבר לכך שיש בה להשקפתי מחסום חוקי מפני העברת הכבשים לחזקתו, מהווה גם ראיה לכאורה לכך שאין פיקוח רשמי על תנאי הגידול והאחזקה של הצאן המצוי ברשותו. במעמד הדיון טען משיב 2 עצמו, כי הוא מגדל את הכבשים בחוות הסוסים של דודו ובכך אישר, למעשה, את טענת המשטרה כי מדובר בדיר מאולתר. גם בהודעתו במשטרה מסר משיב 2, כי היו לו כבשים ליד הבית והוא ביקש מדודו לעשות עבורו מקום אצלו בחווה. מהודעת דודו של משיב 2 במשטרה עולה בבירור, כי הוא עצמו אינו מבין דבר בכבשים וכי אין בחוותו כבשים זולת אלה שהביא לשם משיב 2. בנוסף, משיב 2 טען בדיון בפניי כי למעשה הוא אינו יודע היכן מצוי היום העדר שלו ואין לו אפשרות להתחקות אחריו עד שישוּב מן המרעה בעוד שלושה חודשים. עוד טען, כי עדרו מעורבב בעדריהם של יתר בני המשפחה ובסך הכל מדובר ב-200-300 כבשים. לבקשת בית המשפט כי תוענק לו השהות להציג ראיות הנוגעות לסימני הזהוי על הכבשים שבעדרו השיב, כי אין באפשרותו לעשות כן בחודשים הקרובים בשל המרעה. הכיצד איפוא ניתן להבטיח, כי יעשה כן בעתיד - בין לדרישת המשטרה ובין לדרישת בית משפט? לעומתו, לא נסתרה טענת משיב 1 כי הוא מגדל מורשה מזה שנים רבות, בחווה המיועדת ומותאמת לגידול כבשים, וכי הצאן שבחזקתו מפוקח ונושא תג זיהוי ממשלתי רשמי וכי באפשרותו להחזיק את הכבשים ואת וולדותיהן בנפרד ולדאוג לצרכיהן.

23. ביחס לשאלה השנייה, מכלול הראיות הקיים בפניי בשלב זה מחייב את הקביעה כי גדולים סיכויי של משיב 1 להוכיח כי הכבשים התפוסות נגבּו ממנו, מסיכויי של משיב 2 להראות, כי רכש את הכבשים הללו בתום לב

ובתנאי "תקנת השוק". בתיק החקירה ובדין שבפני הוצגו מספר סממנים מזהים, שפורטו לעיל, לפיהם אותרו תשע הכבשים התפוסות ולא הוצגו ראיות הסותרות את הטענה, כי מדובר בסממנים ייחודיים לעדרו של המשיב 1. בנוסף, המשיב 2 מצדו לא הציג ראיות כלשהן לעניין סימני הזיהוי בכבשים ואף השיב לשאלת בית המשפט, כי אין באפשרותו לעשות כן בחודשים הקרובים. משיב 2 אף לא הציג ראיות כלשהן להוכחת נסיבות קניית הכבשים בשוק, כגרסתו. בחקירתו במשטרה לא מסר ולו פרט מזהה כלשהו של המוכר ממנו קנה לדבריו את הכבשים בשוק; לא הוצג כל תיעוד על הרכישה; לא הוצג כל מסמך לגבי הוכחת הקנייה והמחיר ששולם. בנוסף, לא ניתנה בעת הדיון תשובה המניחה את הדעת לחשד המתעורר כי מדובר בכבשים גנובות ולו מן הטעם, שנראה על פני הדברים (והדבר נראה בבירור בתמונות שהוצגו לבית המשפט במהלך הדיון²⁴), שהוסרו מאוזניהן התגים הממשלתיים הרשמיים. גם הטענה, כי בשווקי הצאן הבדואים ובקרוב מגדלי הצאן הבדואים אין נהוג לקיים את הוראות החוק בנוגע להחזקה ולהובלה של צאן או לציית למשטר הרישוי הקיים בתחום נטענה בעלמא ולא הוכחה ובכל הכבוד, קשה לקבלה. בנסיבות אלה אין מנוס מן הקביעה, כי בשלב בו אנו מצויים, לא הוכח אף אחד מתנאי "תקנת השוק" ואף נסתר במידה מסוימת תנאי תום-הלב נוכח החשד העולה על פני הדברים, כי הכבשים שלטענת משיב 2 נקנו על ידו, הן כבשים גנובות.

24. לאור האמור לעיל, אני קובעת, כי הכבשים יהיו בחזקתו של המשיב 1 עד למתן החלטה אחרת של מותב מוסמך. מובהר למשיב 1, כי תנאי ההתחייבות עליהם חתם ביום 25.1.16 עומדים בעינם. עוד מובהר למשיב, כי עליו לסמן את הכבשים התפוסות ואת וולדותיהן באופן מובחן ובנפרד כך שניתן יהיה לזהותן בעתיד, ככל שיהיה בכך צורך. מובהר למשיב, כי יהיה עליו לקיים כל החלטה שיפוטית עתידית בנוגע לכבשים אלה, ולרבות העמדתן לבדיקה והצגתן כראיה בהליך שיפוטי. להבטחת קיום הוראות אלה, יחתום משיב 1 על התחייבות עצמית בסך 15,000 ₪.

25. היה ויחול שינוי במצב העובדתי או במצב המשפטי באופן המקים למשיב 2 עילה לעיון חוזר בהחלטה זו, יהיה הוא רשאי להגיש.

26. תיק החקירה מוחזר בזאת למבקשת באמצעות המזכירות.

ניתנה היום, י"ח אדר ב' תשע"ו, 28 מרץ 2016, בהעדר
הצדדים.